

БРАК И СЕМЕЙСТВО ПРИ РОМИТЕ

Всички изследователи на ромската култура сочат семейството като основна социална единица и като главна ценност за циганите. Синтезиран израз на това наблюдение ни дава Жан Пиер Лиежоа: “В живота на циганите всичко се върти около семейството - основната единица в социалната организация (системата от семейни групи), икономическата граница, в която се осъществява трудът и се реализира трудовата солидарност, образователната единица, която осигурява социално възпроизводство, сигурност и защита на индивида. В изменящите се и изпълнени с несигурност и опасности условия то остава постоянно и е синоним на стабилност” (24).

Ние също имахме възможност да наблюдаваме централната роля на семейството в циганската общност. Дори пространствената организираност на циганските махали му е подчинена. Големите разширени семейства живеят в един дом. Обикновено към къщата на бащата се пристрояват стаи за оженилите се синове или - ако съществува пространствена и финансова възможност - се строят нови къщи в непосредствена близост с бащината. Често цели улици или микрор квартали се обитават само от роднини.

Взаимопомощта и обвързаността между членовете на тези големи родове правят неизгладимо впечатление на външния наблюдател. В днешните условия на масова безработица, жестоко обедняване и постоянна борба за осигуряване на прехраната, това се оказва особено важно. Многократно наблюдавахме приготвянето и разпределянето на храната при цигани от различни групи и селища. Това обикновено става върху огнище на двора, в огромен съд, веднъж дневно, като всички близки роднини получават част от приготвеното, независимо че не са участвали непосредствено в набавянето на продуктите. В домове на много обеднели роми, в които цялата покъщнина бе разпродадена, виждахме оставен по един креват - за болния стар родител, около който винаги има поне по двама-трима души, които да се грижат за него или просто да му правят компания. Децата в такива домове спят върху тънки черджета на пода,